

Aanbod van Tabak in Verkooppunten in Nederland

Resultaten van het Periodiek Onderzoek Tabaksaanbod in Verkooppunten 2025

Juli 2026

Kernpunten

- In deze rapportage presenteren we de resultaten van de vierde (2025) meting van het Periodiek Onderzoek Tabaksaanbod in Verkooppunten in Nederland. Dit onderzoek geeft inzicht in het aanbod van tabaksproducten in Nederlandse winkels, bijbehorende prijzen en prijsontwikkelingen, en trends in dit aanbod.
- In 2025 hebben we in totaal bij 71 verkooppunten de volledige vragenlijst afgenomen.
- De resultaten laten zien dat het aanbod van verhitte tabak in 2025 hoog blijft, ondanks het zeer beperkte gebruik onder volwassenen. In 2025 troffen we verhitte tabak bij 93% van de verkooppunten in onze steekproef aan. De sticks die we aantroffen bij verkooppunten waren net als in 2024 van twee verschillende tabaksfabrikanten. In 2024 troffen we voor het eerst sticks aan die geen tabak bevatten maar wel nicotine. Deze nicotinsticks kwamen we in 2025 bij aanzienlijk meer verkooppunten tegen dan in 2024.
- Er zijn nog steeds goedkope alternatieven voor sigaretten in de winkel te krijgen. Op basis van de antwoorden van winkeliers op de prijzen van de goedkoopste pakjes sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak, hebben we de gemiddelde goedkoopste prijs per eenheid berekend. De goedkoopste prijs per stick verhitte tabak is in 2025 voor het eerst uitgevraagd en deze was gemiddeld € 0,30. Deze prijs lag 24 cent lager dan de gemiddelde prijs per sigaret (€ 0,54). Ook de prijzen per cigarillo (€ 0,40) en per eenheid shag (€ 0,34) lagen veel lager dan de gemiddelde goedkoopste prijs per sigaret.
- Smaakaccessoires blijven breed beschikbaar in verkooppunten. In 2025 zaten smaakaccessoires bij 85% van de verkooppunten in onze steekproef in het assortiment. Deze smaakaccessoires lijken een manier van de industrie om het smaakverbod bij sigaretten en shag te omzeilen.

In dit rapport presenteren wij de resultaten van de vierde meting van het Periodiek Onderzoek Tabaksaanbod in Verkooppunten in Nederland. Met dit periodiek onderzoek

brengen we in kaart welke tabaksproducten en alternatieve nicotineproducten in Nederlandse verkooppunten worden aangeboden. Ook signaleren we trends in dit aanbod.

Bekijk hier onze eerdere rapportages:

Aanbod van Tabak in Verkooppunten in Nederland – rapportage van de eerste meting (2022)

Aanbod van Tabak in Verkooppunten in Nederland - rapportage van de tweede en derde meting (2023 en 2024)

Waarom voeren we dit onderzoek uit?

In de afgelopen jaren zijn er verschillende beleidsmaatregelen ingevoerd, zoals accijnsverhogingen en een verbod op de verkoop van tabak via het internet, supermarkten en horecagelegenheden.^{1,2} Deze maatregelen hadden mogelijk invloed op het aanbod van tabaks- en nicotineproducten bij de overgebleven fysieke verkooppunten. Ook in de aankomende jaren zullen er verdere wettelijke beperkingen voor de fysieke verkooppunten volgen. Zo zal in 2030 de verkoop van tabak verboden worden in tankstations en in 2032 in gemakswinkels. Uiteindelijk zal de verkoop van tabak na 2032 uitsluitend plaatsvinden via speciaalzaken.³

Dit periodiek onderzoek geeft inzicht in het aanbod van tabaks- en nicotineproducten op de Nederlandse markt. We onderzoeken óf en hoe het aanbod van tabaks- en nicotineproducten in de loop van de jaren verandert. We vragen voor sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak onder andere naar het meest verkochte pakje en het goedkoopste pakje dat verkooppunten in het assortiment hebben en naar de prijzen van deze pakjes. We krijgen daarmee inzicht in hoe de tabaksindustrie en de retailsector reageren op de maatregelen van de Rijksoverheid.

Dit onderzoek geeft inzicht in:

- Welke tabaks- en nicotineproducten er aangeboden worden in Nederland
- De prijzen en prijsveranderingen van verschillende tabaksproducten
- De ontwikkeling en het aanbod van nieuwe tabaks- en nicotineproducten

Met deze inzichten informeren we beleidsmakers over veranderingen in het aanbod van tabaks- en nicotineproducten en eventuele nieuwe producten op de Nederlandse markt. We onderzoeken niet of verkooppunten zich wel of niet aan wetgeving houden. We kijken dus niet naar de naleving van de leeftijdsgrens, het reclameverbod, het uitstalverbod of andere aspecten rondom handhaving. We delen dan ook geen onderzoeksgegevens over individuele verkooppunten met derden. We delen zelfs niet met derden in welke gemeenten wij ons onderzoek uitvoeren. Meer informatie over de handhaving van de Tabakswet is te vinden op [de website](#) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Wat is nieuw in deze rapportage?

We stellen niet ieder jaar dezelfde vragen. We houden bij het opstellen van de vragenlijst namelijk rekening met recente ontwikkelingen en het meest recente aanbod aan tabaks- en nicotineproducten.

Ten opzichte van de voorgaande jaren hebben we tijdens de meest recente dataverzameling meer verdiepende vragen gesteld over verhitte tabak. We hebben - net als dat we al deden bij sigaretten, shag en cigarillo's - gevraagd naar het meest verkochte pakje verhitte tabak en het goedkoopste pakje verhitte tabak. Ook hebben we gevraagd naar de prijs van deze pakjes. Verder hebben

we kwalitatieve data verzameld door te vragen naar wie zoal cigarillo's, verhitte tabak en e-sigaretten koopt.

Het aanbod van nicotinezakjes hebben we niet meer uitgevraagd, omdat deze vanaf 1 januari 2025 niet meer verkocht mogen worden. In de voorgaande dataverzamelingen zagen we al dat nicotinezakjes zelden werden aangeboden, omdat alleen de verkoop van nicotinezakjes met een zeer laag gehalte aan nicotine nog toegestaan was. In de praktijk kwamen we dus dergelijke zakjes niet tegen.

ONDERZOEKSMETHODE

In 2025 hebben we dit onderzoek voor de vierde keer uitgevoerd. We bezoeken ieder jaar dezelfde gemeenten voor de dataverzameling. Vanaf de dataverzameling in oktober 2024 bezoeken we geen supermarkten meer, omdat het sinds 1 juli 2024 verboden is voor supermarkten om tabaks- en nicotineproducten te verkopen.¹ De dataverzameling in supermarkten is daarom beëindigd. Het merendeel van de bezochte verkooppunten in 2022 en 2023 was echter een supermarkt. Om toch aan voldoende verkooppunten te komen voor een betrouwbare rapportage hebben we in 2024 zes nieuwe gemeenten toegevoegd aan de selectie. Meer informatie over de selectie van deze gemeenten is te lezen in ons vorige rapport [Aanbod van tabak in verkooppunten in Nederland \(2023 en 2024\)](#).

Dataverzameling 2025

In 2025 hebben we dezelfde veertien gemeenten bezocht als in 2024. Acht gemeenten daarvan bezochten we ook al in 2022 en 2023. De overige zes gemeenten hebben we voor het eerst in 2024 bezocht. In 2025 hebben we bij 71 verkooppunten de volledige vragenlijst af kunnen nemen in veertien gemeenten. In totaal hebben we 90 verkooppunten bezocht, waarvan er 19 niet mee konden of wilden doen.

Zie [bijlage I](#) voor meer informatie over de dataverzameling in 2025.

Typen verkooppunten

In 2025 hebben we net als in 2024 in elke gemeente minimaal vijf verkooppunten bezocht. Daarvan waren minimaal twee tankstations en minimaal twee gemakswinkels of tabaksspeciaalzaken. Het vijfde verkooppunt konden de dataverzamelaars naar eigen inzicht kiezen. Wanneer er binnen een gemeente niet voldoende verkooppunten met deze kenmerken aanwezig waren of er niet voldoende verkooppunten mee konden doen, weken we uit naar de dichtstbijzijnde gemeente met hetzelfde niveau van stedelijkheid (dus hoog- of laagstedelijk). Wanneer er ook daar onvoldoende verkooppunten mee konden doen, stopte voor die gemeenten de dataverzameling. Dit was het geval in slechts één gemeente. In drie gemeenten verliep de dataverzameling dusdanig voorspoedig dat we daar in overleg met een statisticus extra verkooppunten bezochten. Op deze manier zorgden we ervoor dat de totale groep groot genoeg was om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Het gesprek met de verkoper

Elk verkooppunt werd bezocht door een team van twee onderzoekers van het Trimbos-instituut. We gebruikten een vaste tekst om onszelf en het onderzoek te introduceren. Daarna vroegen we expliciet toestemming voor deelname aan het onderzoek. Indien nodig lieten wij onze legitimatie en een visitekaartje zien. Wanneer er in de loop van het interview klanten langs kwamen, lieten we die voorgaan. De antwoorden van verkoopmedewerkers noteerden we ter plaatse met behulp van een voor dit onderzoek ontwikkelde mobiele applicatie.

Analyse

Na afloop van het veldwerk zagen we dat de uitgevraagde merknamen van sigaretten, shag en cigarillo's op verschillende schrijfwijzen waren genoteerd door de dataverzamelaars. Voor de analyses is het belangrijk dat deze namen op een uniforme manier in de dataset staan. Daarom hebben we de pakjes uniforme namen gegeven. Ook zagen we dat er verschillende prijzen voor dezelfde producten in omloop waren. Verschillen in prijzen kunnen ontstaan doordat de prijzen door de fabrikant zijn aangepast en er daardoor nog pakjes met de oude prijs in omloop zijn. Ook kan de prijs verkeerd genoteerd zijn of dat de verkoper een onjuiste prijs gaf. We hebben daarom de genoteerde prijzen van de producten kritisch beoordeeld en waar nodig aangepast. Dit deden we op dezelfde wijze als in de voorgaande dataverzamelingen (zie [bijlage II](#) voor meer informatie over de correctiemethode). Alle analyses zijn uitgevoerd met SPSS-versie 29.

Rapportage

We vinden het belangrijk dat de privacy van de verkooppunten en geïnterviewde medewerkers gewaarborgd blijft. Daarom beschrijven we de resultaten alleen op groepsniveau. We presenteren geen resultaten van individuele winkels. Resultaten op winkelniveau worden ook niet met anderen gedeeld, zoals de NVWA of het Ministerie van VWS. We delen zelfs niet met anderen in welke gemeenten we de data hebben verzameld.

Representativiteit

Voor dit onderzoek hebben we een selectie van gemeenten gemaakt waarbinnen we verkooppunten bezoeken. We hebben geprobeerd met deze selectie een groep winkels te interviewen die (gegeven de beperkingen) zo representatief mogelijk is voor de verkooppunten in Nederland. Dit hebben we gedaan binnen de kaders van de haalbaarheid. We bezochten gemeenten verspreid door het hele land en includeerden evenveel hoogstedelijke

als laagstedelijke gemeenten. Binnen de gemeenten bezochten we verschillende typen verkooppunten waar tabak wordt verkocht: tankstations, tabaksspeciaalzaken en gemakswinkels. We nemen elk jaar bij ongeveer 70 verkooppunten de vragenlijst af. Dit is een klein deel van alle verkooppunten in Nederland die tabak verkopen.

Daarnaast is dit onderzoek onderhevig aan veranderingen in de retailsector door de beleidsmaatregelen. De percentages die wij presenteren in de resultatensectie geven een indruk van het aanbod van tabaks- en nicotineproducten in Nederland en van veranderingen in het aanbod. Zij geven echter geen volledig representatief beeld van het gehele aanbod van tabaks- en nicotineproducten bij verkooppunten in Nederland.

In dit onderzoek vermelden we ook enkele prijzen, zoals die van het goedkoopste en meest verkochte pakje sigaretten, shag en cigarillo's. We verwachten dat deze prijzen redelijk representatief zijn. De wet schrijft namelijk voor hoeveel accijns en belasting geheven worden over tabaksproducten, maar de fabrikant bepaalt de verkoopprijs. De verkoopprijs is de prijs die op het accijnszegel komt te staan. Verkopers mogen het tabaksproduct alleen maar voor deze prijs verkopen. Hierdoor is de prijs van een tabaksproduct in principe in heel Nederland hetzelfde. Wanneer een fabrikant de prijs van een product verhoogt of verlaagt, mogen verkopers echter nog wel vier weken lang pakjes met de oude prijzen verkopen. Na een accijnsverhoging is dit twee maanden. Dit kan voor kleine, tijdelijke verschillen zorgen in de verkoopprijs.

RESULTATEN

De verkooppunten

In oktober 2025 is de vragenlijst bij 71 verkooppunten afgenomen (zie Tabel 1). In de tabel is ook af te lezen hoeveel data werden verzameld per winkeltype per jaar.

Tabel 1. Aantal deelnemende verkooppunten per winkeltype, per jaar.

Winkeltype	2022	2023	2024	2025
Supermarkt	28	27	0	0
Tankstation	12	18	29	33
Gemakswinkel	17	19	29	24
Tabaksspeciaalzaak	6	4	14	13
Ander soort verkooppunt*	0	1	1	1
Totaal	63	69	73	71

*Andere soort verkooppunten waren een kiosk/souvenirwinkel in 2023 en een drogisterij in 2024 en 2025.

In totaal bezochten we 90 verkooppunten, waarvan er 19 niet mee konden of wilden doen. In [bijlage III](#) staat meer informatie over het aantal bezochte verkooppunten en de redenen waarom sommige verkooppunten niet konden of wilden deelnemen. Ook staat in Tabel 15 informatie over de verdeling van de deelnemende verkooppunten naar stedelijkheid per jaar.

Leeswijzer resultaten

Tijdens de dataverzameling hebben we veel informatie uitgevraagd over verschillende soorten tabaks- en nicotineproducten. We hebben ook verdiepende vragen gesteld over de verkoop van sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak. Hieronder presenteren we per productgroep het meest verkochte pakje en het goedkoopste pakje. Ter vergelijking zetten we -waar mogelijk- de resultaten uit de voorgaande metingen erbij. Verder rapporteren we over het aanbod van andere tabaks- en nicotineproducten bij verkooppunten, zoals e-sigaretten, hulzentabak, sigaren, waterpijptabak en pijptabak. Aan het einde gaan we in op het aanbod van smaakaccessoires.

In de verschillende hoofdstukken presenteren we kaders met uitleg over de tabaks- en nicotineproducten en de toelichting van verkopers. In de dataverzameling hebben we namelijk open vragen gesteld en raakten wij in gesprek met sommige verkopers. Dit leverde interessante indrukken op over de verkoop van verschillende tabaks- en nicotineproducten. De kaders met zulke kwalitatieve resultaten zijn te herkennen aan de praatwolkes.

AANBOD SIGARETTEN

We hebben winkeliers gevraagd naar het pakje sigaretten dat het meest verkocht werd in het verkooppunt waar zij werken. Ook vroegen we naar de prijs van dit pakje. Daarnaast vroegen we winkeliers naar het goedkoopste pakje sigaretten dat zij in het assortiment hadden en wat de prijs was van dit pakje.

Meest verkochte pakje sigaretten

Net als in de voorgaande jaren was ook in 2025 Marlboro Red met 20 stuks sigaretten het meest verkochte pakje. Dit was net als in 2024 bij 63% van de verkooppunten het meest verkochte pakje.

Tabel 2. Meest verkochte pakje sigaretten, per jaar.

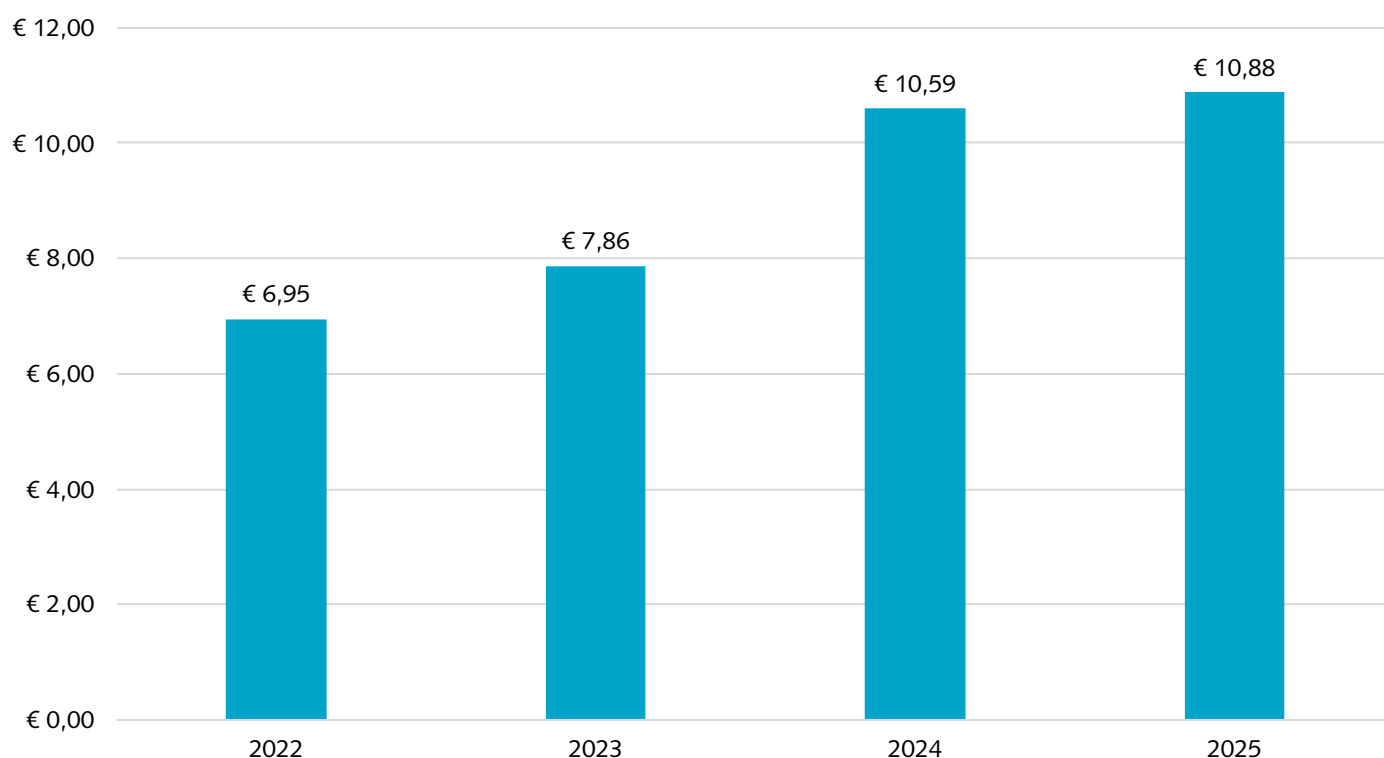
	2022 (n=63)	2023 (n=69)	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Meest verkochte pakje	Marlboro Red 20 stuks € 8,00 - € 8,20 In 67% van de verkooppunten	Marlboro Red 20 stuks € 9,50 In 52% van de verkooppunten	Marlboro Red 20 stuks € 12,50 In 63% van de verkooppunten	Marlboro Red 20 stuks € 12,50 - € 13,00 In 63% van de verkooppunten

Goedkoopste pakje sigaretten

In 2025 was de gemiddelde prijs van het goedkoopste pakje sigaretten (20 stuks) bij de verkooppunten € 10,88. Dit lag gemiddeld iets hoger (€ 0,29) dan in 2024. Voor sigaretten troffen we bij het uitvragen van het goedkoopste pakje alleen pakjes van 20 stuks sigaretten aan. Dit is het

wettelijke minimumaantal sigaretten in een pakje. In 2025 kostte het meest voorkomende goedkoopste pakje sigaretten € 10,80 voor 20 stuks. Dit was bijvoorbeeld een pakje van het merk West (20 stuks).

Figuur 1. Gemiddelde prijs van het goedkoopste pakje sigaretten (20 stuks) in verkooppunten, per jaar.

Tabel 3. Meest voorkomende laagste prijs voor een pakje *sigaretten*, per jaar.

	2022 (n=63)	2023 (n=69)	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Meest voorkomende laagste prijs	€ 6,80 20 stuks In 48% van de verkooppunten	€ 8,00 20 stuks In 61% van de verkooppunten	€ 10,50 20 stuks In 58% van de verkooppunten	€ 10,80 20 stuks In 69% van de verkooppunten

Wat winkeliers nog meer vertelden over de tabaksverkoop in het algemeen

Een aantal winkeliers gaf aan dat klanten klagen over de hoge prijzen van tabak. Een medewerker van een tankstation gaf aan dat hoe meer de prijs stijgt, des te meer mensen overstappen naar goedkopere producten. Een medewerker van een ander tankstation gaf aan dat er na de invoering van de accijnsverhoging een flinke dip was in de verkoop van tabak, maar dat dit inmiddels weer aantrekt en dat ook jongeren gewoon blijven komen.

Vooral bij gemeenten die in de grensregio liggen werd door verkopers aangegeven dat er minder klanten zijn, omdat die klanten hun tabak in Duitsland gaan halen. Een medewerker van een tankstation vertelde dat er tijdens de vakantieperiode vaak minder tabaksomzet is, omdat mensen dan over de grens hun aankopen doen. Ook gaven een paar winkelmedewerkers aan dat ze last hebben van de illegale verkoop van tabaksproducten.

We zagen bij veel tankstations dat medewerkers bij alle klanten die tabak wilden kopen de leeftijd moesten verifiëren. Dit is een maatregel die een deel van de branche zelf heeft ingevoerd.⁴ Sommige tankstations hadden een scanner staan die met een camera kan

inschatten of iemand oud genoeg is om tabak te kopen. Verkopers hoefden daarmee niet bij iedereen om een identiteitskaart te vragen. Een paar medewerkers gaf aan dat het lastig was en voor veel discussie zorgde omdat ze bij iedereen om een identiteitskaart moesten vragen.

Goedkopere sigarettenvarianten

Een aantal winkeliers vertelde -net als bij de vorige dataverzameling- over goedkopere varianten van merken, zoals *Marlboro Crafted* en *Camel Legend*. Een verkoper van een gemakswinkel vertelde dat *West* weer was geïntroduceerd als goedkoopste merk. Een medewerker van een andere gemakswinkel vertelde dat hij alleen nog maar de meest gangbare sigaretten in het assortiment had. Sommige medewerkers vertelden dat zij van de merken *Camel* en *Winston* grote boxen van 80 stuks sigaretten in het assortiment hebben. De box van Camel kost € 46,00 voor 80 stuks. In eerdere dataverzamelingen zagen we dat de grote box van Camel 100 sigaretten bevatte voor € 35,00 (2022), 92 sigaretten voor € 38,00 (2023) en 80 sigaretten voor € 43,00 (2024). Dit laat zien dat fabrikanten op verschillende manieren omgaan met accijnsverhogingen.

AANBOD SHAG

We hebben winkeliers gevraagd naar het pakje shag dat het meest verkocht werd in het verkooppunt waar zij werken. Ook vroegen we naar de prijs van dit pakje. Daarnaast vroegen we winkeliers naar het goedkoopste pakje shag dat zij in het assortiment hadden en wat de prijs was van dit pakje.

Meest verkochte pakje shag

In 2025 was Van Nelle Zwaar met 50 gram het meest verkochte pakje shag. Bij één op de vijf verkooppunten was dit het meest verkochte pakje shag. Ook in de voorgaande jaren was Van Nelle Zwaar 50 gram het meest verkochte pakje.

Tabel 4. Meest verkochte pakje shag, per jaar.

	2022 (n=63)	2023 (n=69)	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Meest verkochte pakje	Van Nelle Zwaar 50 gram € 15,00 - € 15,80 In 27% van de verkooppunten	Van Nelle Zwaar 50 gram € 18,90 - € 18,95 In 25% van de verkooppunten	Van Nelle Zwaar 50 gram € 27,00 In 14% van de verkooppunten	Van Nelle Zwaar 50 gram € 27,00 - € 27,20 In 20% van de verkooppunten

Goedkoopste pakje shag

In 2025 was de gemiddelde prijs van het goedkoopste pakje shag (30 gram) € 14,62. Dit lag gemiddeld € 0,62 hoger dan in 2024. Net als in 2024 kostte in 2025 het meest

voorkomende goedkoopste pakje shag € 14,50 voor 30 gram. Dit was in 2025 de prijs van bijvoorbeeld een pakje shag van het merk Zilver (30 gram).

Figuur 2. Gemiddelde prijs van het goedkoopste pakje shag (30 gram) in verkooppunten, per jaar.

Noot: Niet alle verkooppunten hadden pakjes **shag** van 30 gram (de wettelijke minimumhoeveelheid per pakje) in het assortiment. Daarom hebben we voor alle goedkoopste pakjes de prijs omgerekend naar 30 gram shag.

Tabel 5. Meest voorkomende laagste prijs voor een pakje *shag*, per jaar.

	2022 (n=63)	2023 (n=69)	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Meest voorkomende laagste prijs	€ 7,50 30 gram In 27% van de verkooppunten	€ 9,70 30 gram In 17% van de verkooppunten	€ 14,50 30 gram In 32% van de verkooppunten	€ 14,50 30 gram In 31% van de verkooppunten

Wat winkeliers nog meer vertelden over shag

Veel winkeliers gaven aan dat zij niet veel shag meer verkopen. Dit was vooral zo in verkooppunten in de grensregio's. Medewerkers van twee gemakswinkels gaven aan dat vloeitjes nog wel werden verkocht,

maar dat klanten voor shag naar het buitenland gaan. Medewerkers van twee gemakswinkels en een tankstation vertelden dat ze alleen nog maar de meest gangbare shagpakjes in het assortiment hebben.

AANBOD CIGARILLO'S

We hebben winkeliers gevraagd naar het pakje cigarillo's dat het meest verkocht werd in het verkooppunt waar zij werken. Ook vroegen we naar de prijs van dit pakje. Daarnaast vroegen we winkeliers naar het goedkoopste pakje cigarillo's dat zij in het assortiment hadden en wat de prijs was van dit pakje.

Meest verkochte pakje cigarillo's

In 2025 zaten bij 69 van de 71 deelnemende verkooppunten cigarillo's in het assortiment (zie kader 'Wat zijn cigarillo's?'). Het pakje Moods Filter met vijf stuks (€ 2,40 - € 2,45) was het meest verkochte pakje in 2025. Het pakje Texas met 17 stuks (€ 3,40) werd in 14% van de verkooppunten als meest verkocht pakje cigarillo's genoemd.

Tabel 6. Meest verkochte pakje *cigarillo's*, per jaar.

	2024 (n=71)	2025 (n=69)
Meest verkochte pakje	Moods 5 stuks € 2,20 - € 2,25 In 18% van de verkooppunten	Moods Filter 5 stuks € 2,40 - € 2,45 In 16% van de verkooppunten

Goedkoopste pakje cigarillo's

In 2025 kostte het meest voorkomende goedkoopste pakje cigarillo's € 2,40. Dit was een pakje van het merk Moods. We zagen echter ook pakjes cigarillo's van 17 stuks voor € 3,30 als goedkoopste pakje. Deze cigarillo's zijn per

stuk aanzienlijk goedkoper dan de cigarillo's die per 5 stuks werden verkocht. Ook zijn ze aanzienlijk goedkoper dan pakjes sigaretten.

Tabel 7. Meest voorkomende laagste prijs voor een pakje *cigarillo's*, per jaar.

	2024 (n=71)	2025 (n=69)
Meest voorkomende laagste prijs	€ 2,25 5 stuks In 27% van de verkooppunten	€ 2,40 5 stuks In 31% van de verkooppunten

Wat zijn cigarillo's?

Cigarillo's zijn kleine sigaartjes die qua grootte lijken op sigaretten. Sigaren bevatten sterk gefermenteerd tabak en hebben een huls van tabaksblad (i.p.v. het papier van een sigaret).⁵ Een sigaar wordt voor de wet als een cigarillo gezien als deze drie gram of minder weegt.⁶ Niet alle beleidsmaatregelen die gelden voor sigaretten en shag gelden ook voor cigarillo's. Pakjes cigarillo's bevatten bijvoorbeeld wel een gecombineerde waarschuwing (foto en tekst), maar hebben geen neutraal uiterlijk zoals sigarettenpakjes. Momenteel is er wetgeving in de maak om ook de verpakking van sigaren -inclusief

cigarillo's- een neutraal (merkloos) uiterlijk te geven. De ingangsdatum van deze maatregel is nog niet bekend.⁷

Cigarillo's worden vaak in een doosje verkocht (zie afbeelding 1). Sommige fabrikanten verkopen cigarillo's in pakjes die erg lijken op sigarettenpakjes (zie afbeelding 2). Dit maakt ze mogelijk aantrekkelijk voor mensen die zoeken naar goedkopere alternatieven voor sigaretten. In 2024 rookte 1,3% van de volwassenen in Nederland wel eens cigarillo's. Dit was 8,0% van alle volwassenen die roken.⁸

Afbeelding 1. Voorbeelddoosje cigarillo's.

Afbeelding 2. Voorbeeldpakje cigarillo's.

Wat winkeliers nog meer vertelden over cigarillo's

Om een idee te krijgen van wie voornamelijk cigarillo's kopen, vroegen we aan winkeliers of ze konden aangeven wie zoal bij hen cigarillo's koopt. Tijdens de dataverzameling in 2024 hadden we dit ook al uitgevraagd.

Net als in 2024 vertelden veel winkeliers in 2025 dat cigarillo's worden gekocht door mensen die gevoelig zijn voor de lage prijs ervan. Winkeliers vertelden dat cigarillo's verkocht werden aan mensen die weinig te besteden hebben en voor wie sigaretten en shag te duur zijn geworden. Ook werd door medewerkers van een gemakswinkel en een speciaalzaak gezegd dat voornamelijk buitenlandse klanten, zoals arbeidsmigranten, deze cigarillo's kopen.

Net als in 2024 kwamen verschillende leeftijden voorbij als kopersgroep. Sommige winkeliers gaven aan dat ze voornamelijk door ouderen werden gekocht, met de

nadruk op oudere mannen en ouderen die minder te besteden hadden. Daarentegen gaven medewerkers van tien andere verkooppunten aan dat ze voornamelijk door jongeren werden gekocht. Bij één tankstation gaf de verkoper bijvoorbeeld aan dat jongeren de cigarillo's in pakjes (zoals sigaretten) het vaakst kopen, omdat die naar verhouding het goedkoopst zijn. Een medewerker van een speciaalzaak gaf aan dat jongeren tussen de 20 en 30 jaar vaak Moods zouden roken omdat deze zoeter dan sigaretten zouden zijn.

Verkopers van twee verschillende gemakswinkels vertelden dat cigarillo's steeds meer verkocht worden na de verhoging van de accijns op sigaretten en shag. Ook gaf een medewerker van een andere gemakswinkel aan dat mensen de kleine sigartjes opensnijden en de inhoud gebruiken voor een vloeitje. Tot slot gaf een gemakswinkelmedewerker aan dat er nu minder varianten in het assortiment zaten dan eerder.

AANBOD VERHITTE TABAK

We hebben winkeliers gevraagd naar het pakje verhitte tabak dat het meest verkocht werd in het verkooppunt waar zij werken. Ook vroegen we naar de prijs van dit pakje. Daarnaast vroegen we winkeliers naar het goedkoopste pakje verhitte tabak dat zij in het assortiment hadden en wat de prijs was van dit pakje.

In 2025 zat bij 66 van de 71 deelnemende verkooppunten verhitte tabak in het assortiment (zie Tabel 8). De TERE-

sticks voor de IQOS zaten bij 92% van de verkooppunten in het assortiment. Dit aantal is vergelijkbaar met dat in 2024. De HEETS-sticks zaten bij 10% van de verkooppunten in het assortiment. Dit is veel minder dan in 2024, toen we de HEETS-sticks nog bij 82% van de verkooppunten aantroffen. Het is duidelijk dat deze sticks uit de winkels verdwijnen. De NEO-sticks zaten bij 68% van de verkooppunten in het assortiment en dit was vergelijkbaar met het aantal in 2024.

Tabel 8. Percentage verkooppunten in de steekproef dat *verhitte tabak* aanbood, per jaar.

	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Verhitte-tabaksproducten	93%	93%
TEREA (IQOS)	90%	92%
HEETS (IQOS)	82%	10%
NEO (Glo)	63%	68%
Nicotinesticks (zonder tabak)		
LEVIA (IQOS)	37%	68%
VEO (Glo)	52%	69%

Nicotinesticks met een smaakje, maar zonder tabak

Sinds 23 oktober 2023 geldt volgens Europese wetgeving een smaakjesverbod voor verhitte tabak. Fabrikanten hebben ingespeeld op dit Europese smaakverbod door sticks te produceren die geen tabak bevatten, maar wel nicotine. Aan deze nicotinesticks worden smaken toegevoegd. In 2025 kwamen we bij 68% van de verkooppunten 'LEVIA-sticks' tegen. Deze kunnen gebruikt worden in de IQOS van tabaksfabrikant Philip Morris. Ook kwamen we bij 69% van de verkooppunten 'VEO-sticks' in verschillende smaken tegen. Deze worden gebruikt voor de Glo van tabaksfabrikant British American Tobacco. We kwamen dit

soort nicotinesticks aanzienlijk vaker tegen dan in 2024, toen we de LEVIA- en de VEO-sticks bij respectievelijk 37% en 52% van de verkooppunten aantroffen.

Er zijn geen aanwijzingen dat sticks zonder tabak voor minder gezondheidsschade zouden zorgen dan sticks met tabak. Beide soorten bevatten het verslavende middel nicotine. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat deze nicotinesticks te veel nicotine bevatten.⁹ De hoeveelheid ligt 18 tot 25 keer hoger dan de waarde die het RIVM adviseert.

Wat is verhitte tabak?

In verhitte-tabaksapparaten worden sticks verhit die gemodificeerd tabak bevatten. Het principe van verhitte-tabaksproducten is dat de tabak wordt verhit i.p.v. verbrand zoals bij sigaretten.¹⁰

Het gebruik van verhitte tabak is in Nederland heel laag. Volgens gegevens uit de jaarlijkse Gezondheidsenquête had 0,5% van de Nederlandse volwassenen in 2025 weleens een verhitte-tabaksproduct gebruikt.¹¹

Vanuit Europese wetgeving geldt sinds 23 oktober 2023 een smaakjesverbod voor verhitte-tabaksproducten.¹² Voor nicotinsticks zonder tabak geldt dit verbod niet.

Meer informatie over verhitte tabak is te lezen in de factsheet: [Verhitte tabak](#).

Afbeelding 3. Verhitte-tabaksapparaat: IQOS ILUMA (PMI).

Afbeelding 4. Verhitte-tabaksapparaat: Glo (BAT).

Afbeelding 5. Pakje tabakssticks: TEREA voor de IQOS ILUMA.

Afbeelding 6. Pakje tabakssticks: NEO voor de Glo.

Afbeelding 7. Pakje nicotinsticks (zonder tabak): LEVIA voor de IQOS ILUMA.

Afbeelding 8. Pakje nicotinsticks (zonder tabak): VEO voor de Glo.

Meest verkochte pakje verhitte tabak

In 2025 hebben we voor het eerst gevraagd naar het meest verkochte pakje verhitte tabak. Niet alle winkeliers konden een specifieke variant noemen, maar de TEREA-pakjes werden veruit het vaakst genoemd (78%). De NEO- en de VEO-pakjes werden slechts een enkele keer genoemd (3%). De variant van de TEREA die het vaakst werd genoemd was de TEREA Turquoise (13%).

Tabel 9. Meest verkochte pakje *verhitte tabak*, per jaar.

	2025 (n=66)
Meest verkochte pakje	TEREA Turquoise 20 stuks € 8,00 In 13% van de verkooppunten

Goedkoopste pakje verhitte tabak

Ook hebben we in 2025 gevraagd naar het goedkoopste pakje verhitte tabak. De meest voorkomende laagste prijs bleek een pakje van € 6,00 te zijn voor 20 sticks. Dit was de prijs voor een pakje TEREA Classic. TEREA Classics waren in meerdere varianten verkrijgbaar, zoals Classic Red en Classic Gold. En dit pakje was 2 euro goedkoper dan de andere TEREA-varianten en de LEVIA-sticks, die € 8,00 kostten.

Tabel 10. Meest voorkomende laagste prijs voor een pakje *verhitte tabak*, per jaar.

	2025 (n=66)
Meest voorkomende laagste prijs	€ 6,00 20 stuks In 58% van de verkooppunten

Wat winkeliers nog meer vertelden over verhitte tabak

Aan de winkeliers hebben we gevraagd wie er zoal verhitte-tabaksproducten koopt. Sommige winkeliers konden hier geen specifiek antwoord op geven of gaven aan dat het heel wisselend was. Anderen zeiden dat verhitte tabak niet veel werd verkocht en het daarom moeilijk te zeggen was wie het koopt. Toch werden er ook specifieke doelgroepen genoemd.

Winkeliers van veertien verschillende tankstations, speciaalzaken en gemakswinkels vertelden dat het vaak werd verkocht aan buitenlandse klanten. Sommige gaven aan dat dit met name klanten zijn uit Oost-Europa. Bij vier verkooppunten werden studenten genoemd als doelgroep. Een enkele winkelier gaf aan dat het vaak door vrouwen werd gekocht of door mensen die wilden stoppen met het roken van sigaretten. Medewerkers van twee verschillende tankstations vertelden dat het door mensen werd gekocht met weinig geld en die goedkoop wilden roken.

Bij veel winkels zijn de HEETS uit het assortiment verdwenen. Dit is een bewuste strategie van Philip Morris, die gebruikers wil laten overstappen op TEREА-sticks. Verder vertelden enkele medewerkers dat verhitte tabak niet veel wordt verkocht. Bij twee tankstations hoorden we dat de NEO en de VEO voor de Glo bijna niet worden verkocht.

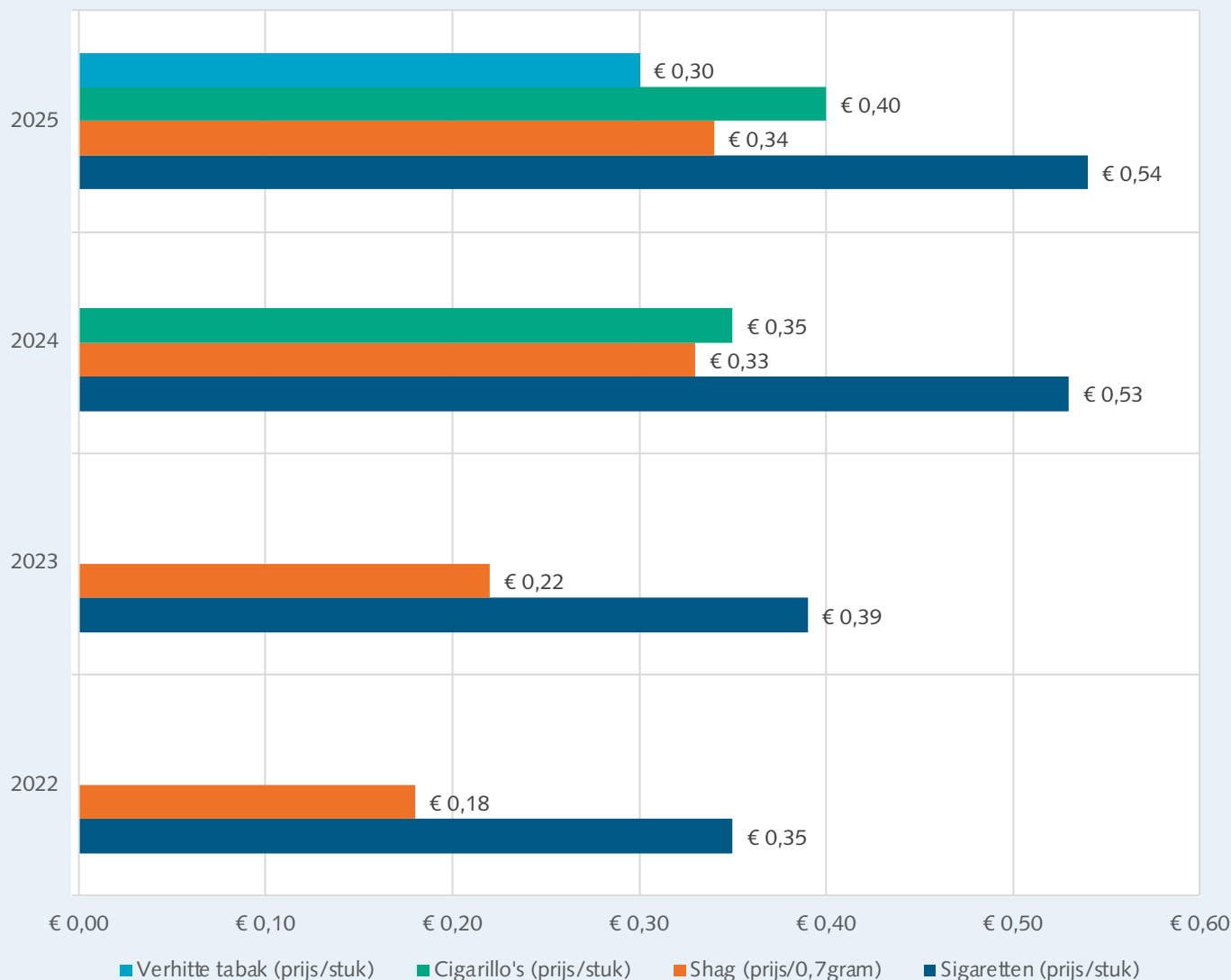
We hebben winkeliers gevraagd naar het meest verkochte pakje verhitte tabak. Ten tijde van de dataverzameling werd TEREА Turquoise uit de schappen gehaald. Dit is het gevolg van een handhavingsactie vanuit de overheid, omdat er in deze variant te veel menthol zat.¹³ Uit onze inventarisatie bleek echter dat dit de meest verkochte variant van de TEREА-sticks was. Medewerkers van een speciaalzaak en een tankstation gaven aan dat klanten nu de mentholmaak missen.

VERSCHIL TUSSEN GOEDKOOPSTE PRIJS VAN SIGARETTEN, SHAG, CIGARILLO'S EN VERHITTE TABAK

Op basis van de door winkeliers genoemde prijzen van de goedkoopste pakjes in hun assortiment hebben we de gemiddelde prijs per eenheid sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak berekend (Figuur 3). Bij shag zijn we uitgegaan van 0,7 gram per shagje.¹⁴ De prijs per stick

verhitte tabak is in 2025 voor het eerst berekend en deze was gemiddeld € 0,30. Dit lag 24 cent lager dan de gemiddelde prijs per tabakssigaret. Dit is ook het geval voor de prijs van cigarillo's (18 cent) en shag (20 cent).

Figuur 3. Gemiddelde prijs per eenheid sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak uit de goedkoopste pakjes, per jaar.
Noot: Bij shag zijn we uitgegaan van 0,7 gram shag per shagje. De prijs van cigarillo's hebben we in 2024 voor het eerst uitgevraagd en die van verhitte tabak voor het eerst in 2025.

We hebben winkeliers gevraagd naar welke e-sigaretten zij verkopen. Zij verkochten wegwerp e-sigaretten, losse

vloeistoffen voor e-sigaretten en wegwerpvullingen voor e-sigaretten.

E-sigaretten / vapes

E-sigaretten worden tegenwoordig meestal 'vapes' genoemd. Ze werden aanvankelijk op de markt gezet als een alternatief voor tabakssigaretten. In e-sigaretten wordt een vloeistof verdampt. De meeste e-sigaretten bevatten vloeistof met nicotine. Er bestaan verschillende typen e-sigaretten. Alle e-sigaretten bevatten een (oplaadbare) batterij, een verwarmingselement en een cartridge met vloeistof.¹⁵

De typen e-sigaretten zijn te verdelen in:

- *Navulbare e-sigaretten*: bij dit type e-sigaretten kunnen de e-vloeistofcartridges worden vervangen door cartridges die gevuld zijn met een vloeistof (wegwerpvullingen) of kunnen e-vloeistofcartridges worden gevuld met losse e-vloeistof.
- *Wegwerp e-sigaretten*: dit type e-sigaret heeft vaak een klein formaat en een aantrekkelijke vormgeving. Ze worden weggeworpen wanneer de vloeistof op is.

In dit onderzoek hebben we gevraagd of winkeliers wegwerp e-sigaretten, wegwerpvullingen voor e-sigaretten en losse vloeistoffen voor e-sigaretten in hun assortiment hebben.

Volgens gegevens uit de Gezondheidsenquête gebruikte in 2025 2,4% van de volwassenen regelmatig een e-sigaret. Dit percentage ligt het hoogst in de leeftijdscategorie 18 tot en met 24 jaar (8,1%).¹¹

E-sigaretten mogen vanaf 1 januari 2024 alleen nog met tabakssmaak worden verkocht.² Ook de losse vloeistoffen en wegwerpvullingen mogen enkel een tabakssmaak bevatten. Vanaf 2027 mogen e-sigaretten alleen nog maar in speciaalzaken worden verkocht.² Daarnaast krijgen e-sigaretten een neutrale verpakking. De ingangsdatum van deze maatregel is nog niet bekend.

Meer informatie over e-sigaretten is te lezen in de factsheet: [Elektronische sigaretten \(vapes\)](#).

Wegwerp e-sigaretten troffen we in 2025 bij 45% van de verkooppunten aan (zie Tabel 11). In 2024 zagen we bij 48% van de verkooppunten wegwerp e-sigaretten. Losse vloeistoffen voor in e-sigaretten troffen we in 2025 aan bij 39% van de verkooppunten. In 2024 zagen

we deze vloeistoffen in 44% van de verkooppunten. Wegwerpvullingen zagen we in 2025 bij 18% van de verkooppunten. In 2024 troffen we deze aan bij 21% van de verkooppunten.

Tabel 11. Percentage verkooppunten in de steekproef dat (vloeistoffen voor) e-sigaretten aanbod in 2024 en 2025.

	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Wegwerp e-sigaretten	48%	45%
Losse vloeistoffen voor in e-sigaretten	44%	39%
Wegwerpvullingen voor in e-sigaretten	21%	18%

Noot: In deze tabel laten we resultaten zien uit 2024 en 2025. In deze jaren was de methode van dataverzameling vergelijkbaar en hebben we dezelfde typen verkooppunten bezocht in dezelfde veertien gemeenten.

Wat winkeliers nog meer vertelden over e-sigaretten

Om een idee te krijgen van wie zoal e-sigaretten koopt, hebben we aan winkeliers gevraagd wie deze producten koopt.

Medewerkers van zes verkooppunten gaven aan dat ze niet meer vaak vapes verkochten. Twee daarvan gaven

aan dat het door het smaakjesverbod komt. Medewerkers van verschillende verkooppunten gaven aan dat de kopersgroep divers is. Ze vertelden dat e-sigaretten worden verkocht aan jongeren (6 verkopers), mensen tussen de 25 en de 50 jaar (5 verkopers) en mensen voor wie sigaretten te duur zijn geworden (2 medewerkers).

AANBOD OVERIGE TABAKSPRODUCTEN

Hulzentabak en sigaren (zonder cigarillo's) troffen we in 2025 bij de meeste verkooppunten aan (zie Tabel 12). In 2024 kwamen we hulzentabak en sigaren (zonder cigarillo's) ook tegen bij bijna alle verkooppunten (respectievelijk bij 90% en 96% van de verkooppunten). Hulzentabak wordt verkocht in potten of emmers. Daarmee kan iemand dan zelf

tabak in sigarettenhulzen schieten. Pijptabak zagen we in 2025 bij 34% van de verkooppunten. In 2024 kwamen we dit tegen bij 37% van de verkooppunten. Waterpijptabak troffen we in 2025 bij 20% van de verkooppunten aan. In 2024 was dit het geval in 22% van de verkooppunten.

Tabel 12. Aanbod overige tabaksproducten bij verkooppunten in de steekproef in 2024 en 2025.

	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Hulzentabak	95%	96%
Sigaren (zonder cigarillo's)	95%	94%
Pijptabak	37%	34%
Waterpijptabak	22%	20%

Noot: In deze tabel laten we resultaten zien uit 2024 en 2025. In deze jaren was de methode van dataverzameling vergelijkbaar. Ook hebben we dezelfde typen verkooppunten bezocht in dezelfde veertien gemeenten.

AANBOD SMAAKACCESSOIRES

Smaakaccessoires zijn producten die sigaretten of shag een smaak geven. Voorbeelden zijn filters, balletjes, sprays, stiftjes en kaartjes (zie kader 'Wat zijn smaakaccessoires?'). Bij een aanzienlijk deel van de verkooppunten (85%) troffen we in 2025 ten minste één smaakaccessoire aan (zie

Tabel 13). In 2024 was dit bij 79% van de verkooppunten het geval. Wat we in 2025 het vaakst zagen, waren smaakkaarten (76%), losse filters/tips met smaak (56%) en sigarettenhulzen met smaak (30%).

Wat zijn smaakaccessoires?

Smaakaccessoires zijn producten zoals filters, balletjes, sprays, stiftjes en kaartjes, waarmee je sigaretten of shag een smaak kan geven.¹⁶ De accessoires bevatten zelf geen tabak of nicotine. Uit onderzoek van het RIVM uit 2022 blijkt dat 9% van de rokers gebruik maakt van smaakaccessoires om hun tabak een smaakje te geven zoals menthol of een fruitsmaak.¹⁷ Smaakaccessoires spelen in op de aantrekkelijkheid van tabaksproducten. Door deze accessoires krijgen tabaksproducten een smaak en wordt de scherpte van de tabak verbloemd.

Volgens Europese wetgeving mogen sigaretten en shag sinds 2017 geen smaak meer bevatten. Sinds 2020 is ook de mentholsmaak verboden.² Smaakaccessoires vallen niet

onder deze Europese wetgeving en ook vanuit de Tabaks- en rookwarenwet worden ze niet verboden. Daarom zijn ze in Nederland verkrijgbaar in veel verkooppunten. In enkele landen om ons heen, zoals België, Denemarken en Litouwen is de verkoop van deze producten wel verboden.¹⁷

Sinds 1 januari 2024 is het smaakjesverbod op e-sigaretten ingegaan. Smaakaccessoires voor e-sigaretten zijn wel verboden vanuit Nederlandse wetgeving.

Afbeelding 9. Selectie van smaakaccessoires die we tijdens de afgelopen dataverzamelingen zijn tegengekomen.

Tabel 13. Aanbod specifiek uitgevraagde *smaakaccessoires* bij verkooppunten in de steekproef in 2024 en 2025.

	2024 (n=73)	2025 (n=71)
Smaakkaarten	63%	76%
Losse filters/tips met een smaak	56%	56%
Sigarettenhulzen met smaken	41%	30%
Smaakballetjes/kralen	27%	23%
Poreuze stick	18%	16%
Stift met smaken	12%	13%
Clickpen	10%	11%
Smaakdruppels	21%	3%
(Menthol) spray	1%	3%
Opzetstukjes met smaken voor vapes	3%	1%
Tenminste één van deze smaakaccessoires	78%	85%

Noot: In deze tabel laten we resultaten zien uit 2024 en 2025. In deze jaren was de methode van dataverzameling vergelijkbaar. Ook hebben we dezelfde typen verkooppunten bezocht in dezelfde veertien gemeenten.

Wat verkopers nog meer vertelden over smaakaccessoires

Een medewerker van een speciaalzaak gaf aan dat zij zich liever niet wagen aan smaakaccessoires, omdat het onduidelijk is wat (in de toekomst) mag en wat niet. Een verkoper bij een andere speciaalzaak zei dat hun groothandel deze producten bijna niet meer levert.

Alleen de smaakkaarten leveren ze nog. Daarnaast vragen de klanten er ook niet echt naar. Medewerkers van twee verschillende tankstations zeiden dat smaakaccessoires bijna niet worden verkocht.

Beperkingen van dit onderzoek

Een beperking van dit onderzoek is de representativiteit. Nederland kent vele duizenden tabaksverkooppunten. Om praktische redenen konden we slechts een klein deel van de verkooppunten van tabak bezoeken. Het onderzoek geeft daarom geen representatief beeld van de Nederlandse tabaksverkoop in Nederland. We hebben wel zoveel mogelijk verschillende verkooppunten in verschillende regio's in Nederland bezocht.

Het is goed te weten dat deze monitor loopt in tijden van grote veranderingen in de verkoop van tabak. We zagen eerder bijvoorbeeld de online verkoop en de verkoop door supermarkten stoppen. Door deze veranderingen moesten we de methode van dit onderzoek aanpassen. In 2024 hebben we de vragenlijst niet meer af kunnen nemen in

supermarkten en vanaf dat jaar hebben we meer van de andere typen verkooppunten (gemakswinkels, tankstations en tabaksspeciaalzaken) bezocht. Hierdoor was de verdeling van de geïnccludeerde verkooppunten in 2024 niet vergelijkbaar met de verdeling in 2022 en 2023. We moeten dus voorzichtig zijn met het interpreteren van de resultaten en het trekken van conclusies uit vergelijkingen met voorgaande jaren.

Een andere beperking is dat we het meest verkochte pakje shag, sigaretten en cigarillo's baseren op wat winkeliers ons vertelden. Winkeliers kunnen bewust of onbewust gekleurde antwoorden geven. Daardoor zijn deze antwoorden mogelijk onderhevig aan enige bias.

Dit periodieke onderzoek is inmiddels voor de vierde keer uitgevoerd. Hiermee krijgen we meer inzicht in (veranderingen in) het aanbod aan tabaks- en nicotineproducten in Nederland. Hoewel de steekproef niet representatief is voor het volledige tabaks- en nicotineaanbod in Nederland, biedt deze studie wel veel inzicht in het aanbod in tabaksverkooppunten in Nederland. Ook geeft het inzicht in de opkomst van nieuwe tabaks- en nicotineproducten. Verder biedt de monitor inzicht in de prijs van sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak. Ook de kwalitatieve data uit gesprekken met winkeliers leveren ons interessante indrukken op over de tabaksverkoop in Nederland. Hieronder gaan we in op drie opvallende resultaten.

Aanbod verhitte tabak hoog

Net als in 2024 zagen we dat verhitte tabak in 2025 in een groot aantal verkooppunten die wij bezochten werd aangeboden. Het aantal verkooppunten dat de tabakssticks TERA voor de IQOS en de NEO voor de Glo in het assortiment had was vergelijkbaar met het aantal verkooppunten in 2024. We zagen in 2025 wel meer nicotinsticks zonder tabak dan in 2024. Dit zijn de LEVIA-sticks voor de IQOS en de VEO-sticks voor de Glo. De tabakssticks HEETS troffen we bij aanzienlijk minder verkooppunten aan dan in 2024. HEETS zijn bedoeld voor een eerdere versie van de IQOS. Een aantal verkopers gaf in gesprek met ons aan dat deze uit het assortiment gaan.

De TERA-sticks werden het vaakst aangegeven als meest verkochte pakje verhitte tabak. De variant die het vaakst werd genoemd was de TERA Turquoise. Ten tijde van de dataverzameling werd deze variant echter uit de schappen gehaald, omdat deze variant te veel menthol bevatte. In oktober 2025 kostten de TERA- en de LEVIA-varianten € 8,00 per pakje. Ook was er een goedkopere variant: de TERA Classic (€ 6,00). De NEO en de VEO kostten beiden € 6,50 per pakje.

Het is opvallend dat er in veel verkooppunten verhitte tabak wordt verkocht, aangezien verhitte tabak maar door weinig volwassenen wordt gebruikt (<1% van de volwassenen in Nederland gebruikte wel eens verhitte tabak in 2025).¹¹

Prijsverschillen in tabaks- en nicotineproducten

Ondanks de forse accijnsverhogingen in 2023 en 2024 zijn er nog steeds alternatieve nicotineproducten die per eenheid goedkoper zijn dan sigaretten. Net als in 2024 zijn shag en cigarillo's per eenheid aanzienlijk goedkoper dan de sigaret. In 2025 hebben we voor het eerst naar de prijs van het goedkoopste pakje verhitte tabak gevraagd. Ook verhitte tabak blijkt per eenheid goedkoper dan de sigaret (30 cent per stick t.o.v. 54 cent per sigaret). Het lijkt aannemelijk dat sommige mensen door de accijnsverhogingen (deels) overstappen van sigaretten naar cigarillo's, verhitte tabak of e-sigaretten. Ook uit kwalitatieve data blijkt dat mensen cigarillo's, e-sigaretten of verhitte tabak kopen vanwege de prijs. Het is belangrijk dat hier in het beleid rekening mee gehouden wordt door deze producten hoger fiscaal te belasten.

Verder zien we dat verschillende fabrikanten goedkopere varianten van hun sigarettenmerken aanbieden (bijvoorbeeld Marlboro Crafted en Camel Legend). Deze zijn ongeveer € 1,00 tot € 1,50 goedkoper dan hun reguliere varianten.

Smaakaccessoires bij veel verkooppunten in het assortiment

In 2025 zagen we net als in de voorgaande jaren bij veel verkooppunten smaakaccessoires in het assortiment. Deze smaakaccessoires lijken een manier van de industrie om het smaakverbod bij sigaretten en shag te omzeilen. Het is in Nederland niet verboden om smaakaccessoires te verkopen. Smaakjes maken het roken van sigaretten echter aantrekkelijk. Uit onderzoek van het RIVM uit 2021 blijkt dat 9% van de rokers smaakaccessoires gebruikt. RIVM stelt voor om bekendheid en verkoop van tabaksaccessoires te verminderen. Dat kan bijvoorbeeld door de reclame voor deze producten te verbieden en ze alleen in speciaalzaken te verkopen.¹⁷

Conclusie

Deze vierde meting van het periodiek onderzoek geeft inzicht in het aanbod van tabak in verkooppunten in Nederland. Het laat zien dat het aanbod van verhitte tabak in 2025 hoog blijft, ondanks het zeer beperkte gebruik onder volwassenen. Dit duidt op een ruime beschikbaarheid die niet in verhouding staat tot het gebruik. Tegelijkertijd bestaan er aanzienlijke prijsverschillen tussen tabaksproducten, waarbij alternatieven zoals cigarillo's, shag en verhitte tabak per eenheid goedkoper zijn dan sigaretten. Dit kan overstapgedrag stimuleren. Tot slot blijven smaakaccessoires breed beschikbaar in verkooppunten. Hiermee wordt het smaakverbod voor tabaksproducten feitelijk omzeild en blijft de aantrekkelijkheid van roken in stand. Dit vraagt om aanvullende beleidsmaatregelen die de prijs doen stijgen en de beschikbaarheid doen dalen.

Hoe nu verder?

We zullen met dit periodiek onderzoek het aanbod van tabaks- en nicotineproducten blijven volgen. Ook in de komende jaren zullen er nog beleidsmaatregelen ingevoerd worden die van invloed zijn op dit aanbod. Vanaf 2027 mogen e-sigaretten uitsluitend nog in speciaalzaken worden verkocht.³ Daarnaast worden de verkooppunten voor tabak de komende jaren verder beperkt, met als doel dat tabak en aanverwante producten in 2032 alleen nog verkrijgbaar zijn bij tabaksspeciaalzaken.³ Het kabinet is bovendien van plan de leeftijdsgrens voor de verkoop van tabak te verhogen van 18 naar 21 jaar.³ In de komende jaren zullen ook cigarillo's en e-sigaretten onder de verplichting tot neutrale verpakkingen vallen.¹⁸ Met deze beleidswijzigingen in het vooruitzicht is het van belang het aanbod via dit onderzoek te blijven monitoren.

GEBRUIKTE BRONNEN

1. NVWA. Verbod op verkoop van rookwaren in supermarkt en horeca. <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/tabak-en-rookwaren-verkopen/verkoopverbod/verkoopverbod-supermarkt-horeca>.
2. Rijksoverheid. Maatregelen overheid om roken te ontmoedigen. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/roken-ontmoedigen#:~:text=Accijns verhogen,heatsticks gaat de accijns omhoog>.
3. Rijksoverheid. Kamerbrief met reactie op tussentijdsverslag rapporteurschap tabak. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2026/04/13/kamerbrief-inzake-tussentijdsverslag-rapporteurschap-tabak> (2026).
4. BOVAG. Sector trekt samen op: per 1 oktober strengere leeftijdscontrole tabaksverkoop. <https://mijn.bovag.nl/actueel/nieuws/sector-trekt-samen-op-per-1-oktober-strengere-leeftijdscontrole-tabaksverkoop> (2025).
5. Trimbos-instituut. Sigaar. <https://www.trimbos.nl/kennis/roken-tabak/sigaar/>.
6. Overheid.nl. Tabaks- en rookwarenbesluit. Artikel 1.1. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037160/2025-01-01>.
7. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. *Staatsblad* 2025 8 (2025).
8. Trimbos-instituut i.s.m. RIVM en CBS. *Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor*. (2024).
9. RIVM. *Nicotinesticks zonder tabak: overschrijding van maximale nicotine-emissie advieswaarden*. <https://www.rivm.nl/publicaties/nicotinesticks-zonder-tabak-overschrijding-van-maximale-nicotine-emissie-advieswaarden> (2025).
10. Van Aerde, M., Willemsen, M. & Croes, E. Factsheet Verhitte tabak. 1–14 (2022).
11. Trimbos-instituut i.s.m. RIVM en CBS. *Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor*. (2025).
12. Staatssecretaris van Volksgezondheid, W. en S. Nr. 19175. *Staatscourant* (2023).
13. de Rechtspraak. ECLI:NL:RBDHA:2024:17892. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBDHA:2024:17892> (2024).
14. Smoke Free Partnership. *Tobacco taxes save lives: Smoke Free Partnership position paper on the revision of the EU Tobacco Tax Directive*. <https://www.smokefreepartnership.eu/news/sfp-position-paper-tobacco-taxes> (2021).
15. Schaap, J., Troelstra, S., Croes, E. & Willemsen, M. *Factsheet Elektronische Sigaretten (Vapes)*. (2023).
16. Trimbos-instituut. Tabaksaccessoires. <https://www.trimbos.nl/kennis/roken-tabak/tabaksaccessoires/>.
17. Pauwels, C. *et al.* Tabaksaccessoires - producten die tabak aantrekkelijk maken. 0–85 (2022).
18. Rijksoverheid. Neutrale verpakking wordt verplicht voor vapes en sigaren. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/06/07/neutrale-verpakking-wordt-verplicht-voor-vapes-en-sigaren> (2024).

BIJLAGE I – DATAVERZAMELING 2025

In 2025 hebben we verkooppunten in dezelfde veertien gemeenten als in 2024 bezocht. Acht van deze gemeenten bezochten we ook al in 2022 en 2023. Deze acht gemeenten selecteerden we willekeurig. Per landsdeel (zie Figuur 4) selecteerden we één hoogstedelijke en één laagstedelijke gemeente. De Waddeneilanden en de G4-gemeenten waren uitgesloten van deze selectie. De Waddeneilanden werden uitgesloten wegens de te lange reistijd voor het veldwerk. In 2022 en 2023 hebben we de G4-gemeenten uitgesloten. We verwachtten dat het aantal tabaksverkooppunten niet representatief zou zijn voor de rest van Nederland, vanwege het grote aantal bijzondere verkooppunten als souvenirwinkels en nachtwinkels. Sinds de dataverzameling van 2024 hebben we zes gemeenten

toegevoegd aan de selectie, omdat we per gemeente minder verkooppunten konden bezoeken sinds het verkoopverbod bij supermarkten. De selectie van deze zes gemeenten hebben we niet willekeurig uitgevoerd. In de eerdere selectie was geen rekening gehouden met bevolkingsdichtheid in de verschillende landsdelen, waardoor West-Nederland en Zuid-Nederland enigszins oververtegenwoordigd waren. Daarom hebben we in de nieuwe selectie meer gemeenten geselecteerd in de dichtbevolkte regio's (West- en Zuid-Nederland). In 2024 en 2025 hebben we één G4-gemeente opgenomen in de selectie, omdat we verwachtten dat veranderingen in het aanbod aan tabaks- en nicotineproducten mogelijk eerder te merken zijn in een grote gemeente.

Figuur 4. De vier landsdelen van Nederland.

Deze vier landsdelen zijn gebaseerd op de NUTS-indeling. NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) is een indeling van geografische gebieden in de Europese Unie en wordt gebruikt voor statistische doeleinden.

BIJLAGE II – ANALYSE VAN DE PRIJZEN

In dit onderzoek hebben we gevraagd naar het goedkoopste en het meest verkochte pakje sigaretten, shag, cigarillo's en verhitte tabak. Soms konden we de juiste prijs niet goed noteren. De verkoopmedewerker wist dan bijvoorbeeld de prijs niet of had niet genoeg tijd om deze op te zoeken. Daarom hebben we sommige prijzen in de verzamelde dataset gecorrigeerd.

Voor deze correcties hebben we een vaste methode ontwikkeld bij de eerste dataverzameling uit 2022. In het kader hieronder staan de regels die we toepassen bij het controleren en corrigeren van prijzen. Om te bepalen of een

prijs aangepast moet worden, kijken we onder andere naar de prijzen die alle andere verkooppunten voor een pakje hebben opgegeven. Hebben we minimaal drie keer een prijs voor een pakje gevonden? Dan kunnen we voor dat pakje de modus van de prijs berekenen. De modus is de prijs die het meeste voorkomt. Omdat de prijs voor een bepaald pakje overal in Nederland (ongeveer) hetzelfde moet zijn, kunnen pakjes niet ineens veel duurder of goedkoper zijn. Is dat wel zo? Dan is die prijs waarschijnlijk niet juist opgegeven. De modus is dan een goede schatting van wat de prijs waarschijnlijk is. Moeten we een prijs corrigeren? Dan vervangen we de opgegeven prijs dus met de modus.

Regels voor het corrigeren van prijzen:

1. In principe gaan we uit van de door het verkooppunt opgegeven prijs.
2. We vervangen een opgegeven prijs met de modus van die prijs als:
 - a. Er geen prijs is ingevuld of als deze onduidelijk ingevuld is.
 - b. Uit de aantekeningen blijkt dat de verkoopmedewerker geen (goede) schatting heeft gedaan.
 - c. De opgegeven prijs onrealistisch (minimaal 5% meer of minder) verschilt van de modus, en:
 - i. we een modus hebben kunnen berekenen op basis van minimaal 3 pakjes met dezelfde prijs.
 - ii. er één duidelijke modus is. Als er meerdere modi zijn, zijn deze beide modi even valide.
We controleren dan handmatig de afwijking ten opzichte van beide modi.
3. We nemen een observatie van een goedkoopste of duurste pakje weg uit de dataset als:
 - a. Een duurste pakje goedkoper is dan het meest verkochte.
 - b. Een goedkoopste pakje duurder is dan het meest verkochte.
4. Als we een observatie van een goedkoopste of duurste pakje wegnemen, vervangen we die niet.

BIJLAGE III – BEZOCHTE EN DEELNEMENDE VERKOOPPUNTEN IN 2025

In oktober 2025 bezochten onderzoekers van het Trimbos-instituut in veertien gemeenten 90 tabaksverkooppunten. Bij 71 verkooppunten hebben we de volledige vragenlijst af kunnen nemen bij de baliemedewerker of verkoper die de onderzoekers in de winkel te woord stond. De overige 19 verkooppunten hadden het te druk (n = 5), waren niet in deelname geïnteresseerd (n = 1), konden niet meedoen

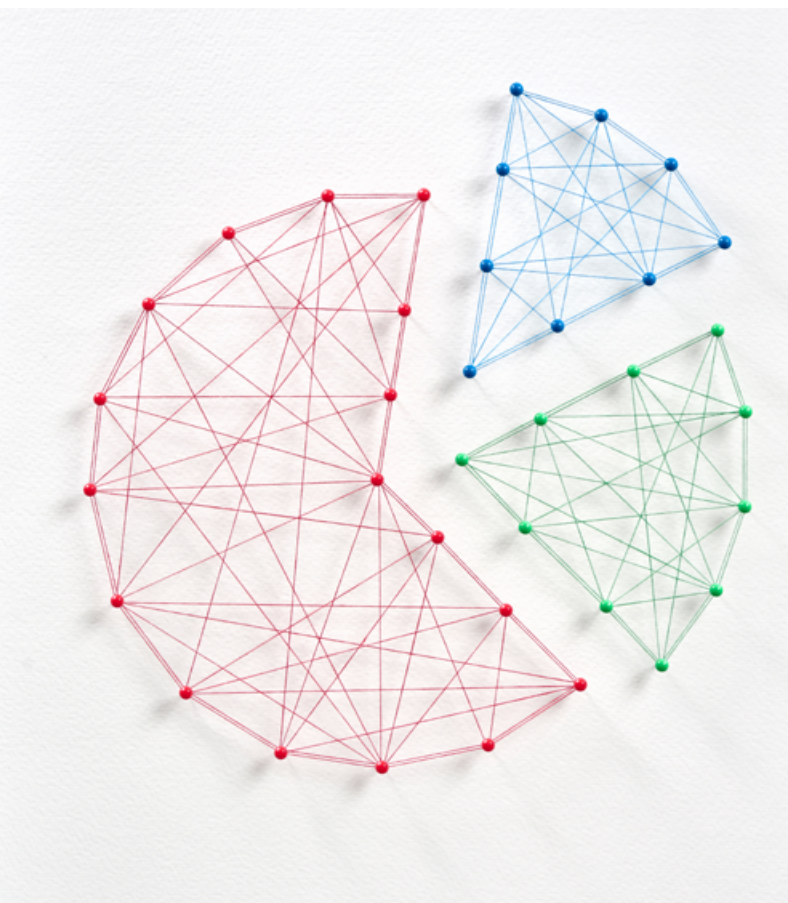
omdat er geen manager aanwezig was (n = 6) of konden of mochten om een andere reden niet meedoen (n = 7). Tabel A geeft een overzicht van de deelname per gemeente in 2025. Om de privacy van de winkeliers te beschermen noemen we niet in welke gemeenten we de verkooppunten bezocht hebben.

Tabel 14. Bezochte en deelnemende verkooppunten in 2025.

		Stedelijkheid	Landsdeel	2025		
				Deelname		Totaal
				Ja	Nee	
Gemeente	A	Laagstedelijk	Noord	5 (83%)	1 (17%)	6
	B	Hoogstedelijk	Noord	5 (83%)	1 (17%)	6
	C	Laagstedelijk	Oost	5 (100%)	0 (0%)	5
	D	Hoogstedelijk	Oost	3 (43%)	4 (57%)	7
	E	Laagstedelijk	West	5 (83%)	1 (17%)	6
	F	Hoogstedelijk	West	6 (100%)	0 (0%)	6
	G	Laagstedelijk	Zuid	5 (71%)	2 (29%)	7
	H	Hoogstedelijk	Zuid	6 (75%)	2 (25%)	8
	I	Laagstedelijk	Oost	5 (71%)	2 (29%)	7
	J	Laagstedelijk	West	6 (75%)	2 (25%)	8
	K	Hoogstedelijk	West	5 (71%)	2 (29%)	7
	L	Hoogstedelijk	West	5 (100%)	0 (0%)	5
	M	Laagstedelijk	Zuid	5 (83%)	1 (17%)	6
	N	Hoogstedelijk	Zuid	5 (83%)	1 (17%)	6
		Totaal		71	19	90

Tabel 15. Aantal deelnemende verkooppunten naar stedelijkheid, per jaar.

Stedelijkheid	2022	2023	2024	2025
Hoogstedelijk	33	34	36	35
Laagstedelijk	30	35	37	36
Totaal	63	69	73	71

En nu verder...

Wil je meer weten over dit thema? Lees dan ook onderstaande factsheets:

- [Novel tobacco and nicotine products in the Netherlands and the tobacco industry's harm reduction framing](#)
- [Prijstrategieën van de tabaksindustrie om het effect van accijnsverhogingen te beïnvloeden](#)
- [Jongerenmonitor tabaks- en nicotineproducten](#)

Wij gaan ook verder...

Ook de komende jaren gaan wij verder met het beschrijven van het huidige en toekomstige tabaksbeleid in Nederland. Wij publiceren met regelmaat factsheets over uiteenlopende thema's binnen tabaksontmoediging. Je kunt deze factsheets vinden op onze website via: trimbos.nl/webwinkel

Heb je vragen over deze factsheet? Neem dan contact op met Judith Delemarre-Edens (JEdens@trimbos.nl).

Colofon

Trimbos-instituut

Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030 - 297 11 00

Auteurs

Eefje Willemse, Jeroen Bommelé en Marc Willemsen

Financiering

Ministerie van VWS

Vormgeving

The Creative Hub

Beeld

Gettyimages.nl

Artikelnummer

TRI-64-060

© 2026, Trimbos-instituut, Utrecht

Copyrights Trimbos-instituut

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding.

Ikstopnu.nl

biedt informatie, advies
en motivatie bij stoppen
met roken en vaperen